Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Caregiver Strain Index (CSI)

Juni 2026

Review: 1. MJH Jungen
2. A Krispin
3. M Gerards
Invoer: ML Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige
Aandoening (ICD)	Overige
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Overige

- *Korte beschrijving* → Het instrument kan belasting in relatie tot zorgverlening bij de mantelzorger snel in kaart brengen. Het heeft als doel snel een beeld te krijgen van mogelijke problemen bij de zorg voor een naaste. Nagegaan wordt wat de impact van het zorgen is voor werk, financiën, de fysieke, sociale en emotionele belasting en tijdsinvestering. Het geeft niet alleen de hulpverlener inzicht in de situatie van de mantelzorger, maar geeft de mantelzorger zelf ook inzicht in de (over)belasting. Het instrument meet zowel de objectieve impact van de zorgverlening (bijv. "we hebben onze plannen moeten wijzigen") als de subjectieve impact (bijv. "ik word geheel door deze situatie in beslag genomen"). Met het instrument kunnen families geïdentificeerd worden die zouden kunnen profiteren van diepgaander assessment en follow-up.[1-4]

- *Doelgroep* → het instrument is oorspronkelijk ontwikkeld voor mantelzorgers van patiënten die recent in het ziekenhuis hadden gelegen voor een heup-operatie of hartaandoening.[5]
  Het kan worden gebruikt voor personen die de rol van mantelzorger hebben voor een (oudere) volwassene.[1]

- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Robinson B (1983)[5]
  - ✓ *Nederlandse versie* → o.a. vertaald in het onderzoek van Schure LM (1995)[6]

2 *Doel van het meetinstrument*

Combinatie van:

- Inventariserend
- Prognostisch
- Evaluatief/effectiviteit

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw* → totaal 13 items
- *Invulinstructie* → een (heel) korte instructie is opgenomen in het instrument
- *Meetniveau* → per item: wijze score (ja of nee); meetniveau nominaal
- *Meetniveau* → totaalscore: dit betreft het aantal items waarop met 'ja' is geantwoord, waarbij geldt hoe hoger de score hoe groter de belasting van de mantelzorger; meetniveau ratio[3,4]

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.meetinstrumentenzorg.nl
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* → ja, © The Gerontological Society of America

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan in de volgende reviews:

- Tu JY, Jin G, Chen JH, Chen YC. Caregiver Burden and Dementia: A Systematic Review of Self-Report Instruments. 2022[7]
- Carlton J, Powell PA; Project HERCULES Carer Group. Measuring carer quality of life in Duchenne muscular dystrophy: a systematic review of the reliability and validity of self-report instruments using COSMIN. 2022[8]
- Scholten EWM, Hillebregt CF, Ketelaar M, Visser-Meily JMA, Post MWM. Measures used to assess impact of providing care among informal caregivers of persons with stroke, spinal cord injury, or amputation: a systematic review. 2021[9]
- Shah R, Ali FM, Finlay AY, Salek MS. Family reported outcomes, an unmet need in the management of a patient's disease: appraisal of the literature. 2021[10]
- Cruz J, Marques A, Machado A, O'Hoski S, Goldstein R, Brooks D. Informal caregiving in COPD: A systematic review of instruments and their measurement properties. 2017[11]
- Aslakson RA, Dy SM, Wilson RF, Waldfogel J, Zhang A, Isenberg SR, et al. A patient- and caregiver-reported assessment tools for palliative care: summary of the 2017 agency for healthcare research and quality technical brief. 2017[12]
- Michels CT, Boulton M, Adams A, Wee B, Peters M. Psychometric properties of carer-reported outcome measures in palliative care: a systematic review. 2016[13]
- Hudson PL, Trauer T, Graham S, Grande G, Ewing G, Payne S, et al. A systematic review of instruments related to family caregivers of palliative care patients. 2010[14]

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → origineel Engels, vertaling Nederlands
- *Benodigdheden* → invulformulier
- *Randvoorwaarden* →
  - wordt in principe in een interview afgenomen, hoewel het instrument ook zo kan worden geschreven dat het d.m.v. zelfrapportage kan worden afgenomen
  - de zinnen mogen niet veranderd worden, anders klopt de uitslag niet meer
- *Benodigde tijd* → minder dan 5 minuten
- *Gebruikershandleiding* → ja[15], via: https://www.zorgvoorbeter.nl/docs/PVZ/vindplaats/mantelzorg/CSI-meetinstrument-overbelasting-mantelzorger.pdf

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →
  Interpretatie:
  11-13 keer 'ja' de mantelzorger is zeer zwaar belast
  7-10 keer 'ja' de mantelzorger is overbelast
  0 t/m 6 keer 'ja' de mantelzorger is (nog) niet overbelast[15]

  Een score van 7 of hoger betekent overbelasting.[1] Een dergelijke score kan betekenen dat diepgaander assessment nodig is of een interventie door een maatschappelijk werker.[4]

  Hou er rekening mee dat het gaat om een globale inschatting en dat er sprake is van een momentopname. Als de mantelzorger regelmatig de lijst invult (bijvoorbeeld steeds op de eerste dag van een nieuwe maand), krijg je zicht op de belasting op langere termijn.[15]

8 *Overige gegevens*

- Er bestaat een modified CSI (mCSI).[16] In Thornton en Travis (2003) zijn gegevens over de methodologische kwaliteit van de MCSI terug te vinden.[17]
- Er bestaat ook een Caregiver Strain Index Expanded.[18] Staat ook bekend als Multidimensional Caregiver Strain Index (MCSI) of Caregiver Strain Index Plus (CSI+). Deze omvat 18 items.[19]
  In Al-Janabi (2010) is de CSI+ gratis verkrijgbaar op pagina 3. Ook worden er gegevens over de methodologische kwaliteit van de CSI+ beschreven.[20]
- De CSI staat ook beschreven in de Database Rehabilitation Measures.[21]
- De CSI wordt in de Richtlijn Mantelzorg aanbevolen als meetinstrument voor jongere, werkende of oudere mantelzorgers om de mate van (over)belasting te volgen.[22]

9 *Literatuurlijst*

1. Sullivan MT. Caregiver Strain Index. Journal of gerontological nursing. 2002;28(8):4-5.
2. Kinsella G, Cooper B, Picton C, Murtagh D. A review of the measurement of caregiver and family burden in palliative care. Journal of palliative care. 1998;14(2):37-45.

3. Expertisecentrum mantelzorg. Caregiver Strain Index. Beschikbaar via: https://www.zorgvoorbeter.nl/mantelzorg/huisartsenpraktijk [Geraadpleegd: 2022 maart 12]
4. Steultjens EMJ, Cup EHC, Zajec J, van Hees S. Ergotherapierichtlijn CVA. Nijmegen; Utrecht: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen; Ergotherapie Nederland; 2013.
5. Robinson BC. Validation of a Caregiver Strain Index. Journal of gerontology. 1983;38(3): 344-348.
6. Schure LM. Partners van CVA-patiënten; een onderzoek naar de gevolgen van cerebrovasculair accident voor de partner van de patiënt. Groningen: Universiteit Groningen; 1995.
7. Tu JY, Jin G, Chen JH, Chen YC. Caregiver Burden and Dementia: A Systematic Review of Self-Report Instruments. J Alzheimers Dis. 2022;86(4):1527-1543.
8. Carlton J, Powell PA; Project HERCULES Carer Group. Measuring carer quality of life in Duchenne muscular dystrophy: a systematic review of the reliability and validity of self-report instruments using COSMIN. Health Qual Life Outcomes. 2022;20(1):57.
9. Scholten EWM, Hillebregt CF, Ketelaar M, Visser-Meily JMA, Post MWM. Measures used to assess impact of providing care among informal caregivers of persons with stroke, spinal cord injury, or amputation: a systematic review. Disabil Rehabil. 2021;43(6):746-772.
10. Shah R, Ali FM, Finlay AY, Salek MS. Family reported outcomes, an unmet need in the management of a patient's disease: appraisal of the literature. Health Qual Life Outcomes. 2021;19(1):194.
11. Cruz J, Marques A, Machado A, O'Hoski S, Goldstein R, Brooks D. Informal caregiving in COPD: a systematic review of instruments and their measurement properties. Respir Med. 2017;128:13-27.
12. Aslakson RA, Dy SM, Wilson RF, Waldfogel J, Zhang, A, Isenberg, et al. A Patient-and caregiver-reported assessment tools for palliative care: summary of the 2017 agency for healthcare research and quality technical brief. Journal of pain and symptom management. 2017;54(6):961-972.
13. Michels CT, Boulton M, Adams A, Wee B, Peters M. Psychometric properties of carer-reported outcome measures in palliative care: a systematic review. Palliative medicine. 2016;30(1):23-44.
14. Hudson PL, Trauer T, Graham S, Grande G, Ewing G, Payne S, et al. A systematic review of instruments related to family caregivers of palliative care patients. Palliative medicine. 2010 Oct;24(7):656-668.
15. Zorgvoorbeter.nl. Caregiver Strain Index (CSI). Beschikbaar via: https://www.zorgvoorbeter.nl/docs/PVZ/vindplaats/mantelzorg/CSI-meetinstrument-overbelasting-mantelzorger.pdf [Geraadpleegd op 2026 juni 10]
16. The Hardford Institute for Geriatric Nursing. How to try this. Helping those who help others: the Modified Caregiver Strain Index. Available from: https://nursing.ceconnection.com/ovidfiles/00000446-200809000-00026.pdf [Geraadpleegd op 2026 juni 10]
17. Thornton M, Travis SS. Analysis of the reliability of the modified caregiver strain index. The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences. 2003;58(2):S127-S132.
18. Kruithof WJ, Post MW, Visser-Meily JM. Measuring negative and positive caregiving experiences: a psychometric analysis of the Caregiver Strain Index Expanded. Clinical rehabilitation. 2015;29(12):1224-1233.
19. Bergop. CSI+: Caregiver Strain Index Plus. Beschikbaar via: https://www.bergop.info/wp-content/uploads/2020/05/Vignet-CSI.pdf [Geraadpleegd op 2026 juni 10]
20. Al-Janabi H, Frew E, Brouwer W, Rappange D, Van Exel J. The inclusion of positive aspects of caring in the Caregiver Strain Index: tests of feasibility and validity. International journal of nursing studies. 2010;47(8):984-993.

21. Shirley Ryan Abilitylab. Database Rehabilitation Measures: Caregiver-strain-index. Available from: https://www.sralab.org/rehabilitation-measures/caregiver-strain-index [Geraadpleegd op 2026 juni 10]
22. Beroepsvereniging voor zorgprofessionals. Richtlijn Mantelzorg. 2020. Beschikbaar via: https://kennisplatform.venvn.nl/richtlijn/mantelzorg/samenvatting [Geraadpleegd op 2026 juni 10]